

Četvrtak 13. rujna 2018.

P8_TA(2018)0353

Mogućnosti za poboljšanje povezanosti zakonodavstva o kemikalijama, proizvodima i otpadu

Rezolucija Europskog parlamenta od 13. rujna 2018. o provedbi paketa za kružno gospodarstvo: mogućnosti za poboljšanje povezanosti zakonodavstva o kemikalijama, proizvodima i otpadu (2018/2589(RSP))

(2019/C 433/19)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članke 191. i 192. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) o zaštiti ljudskog zdravlja i očuvanju, zaštiti i poboljšanju kvalitete okoliša,
- uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2018/851 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o izmjeni Direktive 2008/98/EZ o otpadu ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2018/849 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o izmjeni direktiva 2000/53/EZ o otpadnim vozilima, 2006/66/EZ o baterijama i akumulatorima i o otpadnim baterijama i akumulatorima te 2012/19/EU o otpadnoj električnoj i elektroničkoj opremi ⁽²⁾,
- uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2018/850 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o izmjeni Direktive 1999/31/EZ o odlagalištima otpada ⁽³⁾,
- uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2018/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o izmjeni Direktive 94/62/EZ o ambalaži i ambalažnom otpadu ⁽⁴⁾,
- uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2006. o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH) i osnivanju Europske agencije za kemikalije ⁽⁵⁾,
- uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o razvrstavanju, označavanju i pakiranju tvari i smjesa, o izmjeni i stavljanju izvan snage Direktive 67/548/EEZ i Direktive 1999/45/EZ i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1907/2006 ⁽⁶⁾,
- uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 850/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o postojanim organskim onečišćujućim tvarima i izmjeni Direktive 79/117/EEZ ⁽⁷⁾,
- uzimajući u obzir Direktivu 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn proizvoda koji koriste energiju ⁽⁸⁾,
- uzimajući u obzir Odluku br. 1386/2013/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 20. studenoga 2013. o Općem programu djelovanja Unije za okoliš do 2020. „Živjeti dobro unutar granica našeg planeta” ⁽⁹⁾,

⁽¹⁾ SLL 150, 14.6.2018., str. 109.

⁽²⁾ SLL 150, 14.6.2018., str. 93.

⁽³⁾ SLL 150, 14.6.2018., str. 100.

⁽⁴⁾ SLL 150, 14.6.2018., str. 141.

⁽⁵⁾ SLL 396, 30.12.2006., str. 1.

⁽⁶⁾ SLL 353, 31.12.2008., str. 1.

⁽⁷⁾ SLL 158, 30.4.2004., str. 7.

⁽⁸⁾ SLL 285, 31.10.2009., str. 10.

⁽⁹⁾ SLL 354, 28.12.2013., str. 171.

Četvrtak 13. rujna 2018.

- uzimajući u obzir komunikaciju Europske komisije od 16. siječnja 2018. o provedbi paketa za kružno gospodarstvo: mogućnosti za poboljšanje povezanosti zakonodavstva o kemikalijama, proizvodima i otpadu (COM(2018)0032),
- uzimajući u obzir radni dokument službi Komisije kao popratni dokument komunikaciji Komisije od 16. siječnja 2018. o provedbi paketa za kružno gospodarstvo: mogućnosti za poboljšanje povezanosti zakonodavstva o kemikalijama, proizvodima i otpadu (SWD(2018)0020),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 16. siječnja 2018. o europskoj strategiji za plastiku u kružnom gospodarstvu (COM(2018)0028),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 5. ožujka 2018. o općem izvješću Komisije o primjeni Uredbe REACH i pregledu određenih elemenata – zaključci i mjere (COM(2018)0116),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 30. studenoga 2016. naslovljenu „Plan za ekološki dizajn 2016.–2019.” (COM(2016)0773),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 2. prosinca 2015. naslovljenu „Zatvaranje kruga – akcijski plan EU-a za kružno gospodarstvo” (COM(2015)0614),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 20. rujna 2011. naslovljenu „Plan za resursno učinkovitu Europu” (COM(2011)0571),
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 4. srpnja 2017. o dužem vijeku trajanja proizvoda: prednosti za potrošače i poduzeća ⁽¹⁰⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 25. studenoga 2015. o nacrtu provedbene odluke Komisije XXX o izdavanju autorizacije za korištenje di (2-etilheksil) ftalata (DEHP) u skladu s Uredbom (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹¹⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 9. srpnja 2015. o učinkovitoj upotrebi resursa: prijelaz na cirkularnu ekonomiju ⁽¹²⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 17. travnja 2018. o provedbi Sedmog programa djelovanja za okoliš ⁽¹³⁾;
- uzimajući u obzir Bazelsku konvenciju o nadzoru prekograničnog prometa opasnog otpada i njegovu odlaganju,
- uzimajući u obzir Roterdamsku konvenciju o postupku prethodnog pristanka za određene opasne kemikalije i pesticide u međunarodnoj trgovini,
- uzimajući u obzir Stockholmsku konvenciju o postojanim organskim onečišćujućim tvarima,
- uzimajući u obzir pitanja Vijeću i Komisiji o provedbi paketa za kružno gospodarstvo: mogućnosti za poboljšanje povezanosti zakonodavstva o kemikalijama, proizvodima i otpadu (O-000063/2018 – B8-0036/2018 i O-000064/2018 – B8-0037/2018),
- uzimajući u obzir Prijedlog rezolucije Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane,
- uzimajući u obzir članak 128. stavak 5. i članak 123. stavak 2. Poslovnika,

⁽¹⁰⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2017)0287.

⁽¹¹⁾ SL C 366, 27.10.2017., str. 96.

⁽¹²⁾ SL C 265, 11.8.2017., str. 65.

⁽¹³⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2018)0100.

Četvrtak 13. rujna 2018.

- A. budući da se Sedmim programom djelovanja za okoliš predviđa razvoj strategije Unije za netoksični okoliš kojom se jamči minimiziranje izloženosti kemikalijama iz proizvoda, uključujući uvezenih proizvoda, s ciljem promicanja netoksičnih ciklusa materijala u kojima bi se reciklirani otpad koristio kao glavni, pouzdani izvor sirovina za Uniju;
- B. budući da je člankom 9. Direktive (EU) 2018/851 propisano da se mjerama koje države članice poduzimaju za sprečavanje nastanka otpada mora smanjiti stvaranje otpada, osobito otpada koji nije prikladan za pripremu za ponovnu uporabu ili recikliranje;
- C. budući da je člankom 9. Direktive (EU) 2018/851 također propisano da se tim mjerama mora promicati smanjenje udjela opasnih tvari u materijalima i proizvodima i zajamčiti da svaki dobavljač proizvoda, kako je utvrđeno člankom 3. točkom 33. Uredbe REACH, pruža informacije u skladu s člankom 33. stavkom 1. te uredbe o Europskoj agenciji za kemikalije (ECHA), koja je dužna uspostaviti i održavati bazu podataka koji joj se u tom kontekstu dostavljaju, te omogućiti pristup toj bazi subjektima koji se bave obradom otpada, a na zahtjev i potrošačima;
- D. budući da je člankom 10. stavkom 5. Direktive (EU) 2018/851 propisano da, ako je to potrebno za ispunjavanje obveze pripreme za ponovnu uporabu, recikliranje i druge postupke uporabe te radi olakšavanja ili poboljšavanja uporabe, države članice moraju prije ili tijekom uporabe poduzeti potrebne mjere kako bi uklonile opasne tvari, smjese i sastavne dijelove iz opasnog otpada s ciljem njihove obrade u skladu s člancima 4. i 13. Direktive 2008/98/EZ o otpadu ⁽¹⁴⁾;
- E. budući da je člankom 7. stavkom 3. Uredbe (EZ) br. 850/2004 propisano da se zabranjuju postupci odlaganja ili uporabe koji mogu dovesti do uporabe, recikliranja, regeneracije ili ponovne upotrebe tvari navedenih u njezinu Prilogu IV. (postojane organske onečišćujuće tvari);

Opća razmatranja

1. pozdravlja komunikaciju Komisije i radni dokument službi Komisije od 16. siječnja 2018., kao i postupak savjetovanja, ali očekuje brzo djelovanje kako bi se riješili problemi povezanosti zakonodavstva; podržava sveobuhvatnu viziju koju je iznijela Komisija i koja je u skladu s ciljevima Sedmog programa djelovanja za okoliš;
2. smatra da bi glavni cilj Komisije trebao biti sprečavanje ulaska opasnih kemijskih tvari u ciklus materijala, ostvarivanje potpune dosljednosti zakonodavstva o provedbi politika o otpadu i kemikalijama i osiguravanje bolje provedbe postojećeg zakonodavstva, uz istovremeno rješavanje onih regulatornih propusta koji bi mogli biti zapreka održivom kružnom gospodarstvu EU-a, što se posebice odnosi na regulatorne propuste u pogledu uvezenih proizvoda;
3. naglašava da u istinskom kružnom gospodarstvu proizvodi moraju biti osmišljeni da traju, da ih se može nadograditi, popraviti, ponovno upotrijebiti i reciklirati uz minimalnu uporabu zabrinjavajućih tvari;
4. ponovno ističe da prijelaz na kružno gospodarstvo zahtijeva strogu primjenu hijerarhije otpada i postupno ukidanje zabrinjavajućih tvari kad god je to moguće, posebice ako postoje ili će se razviti sigurnije alternative, kako bi se zajamčio razvoj netoksičnih ciklusa materijala koji će olakšati recikliranje i koji su ključni za dobar razvoj funkcionalnog tržišta sekundarnih sirovina;
5. poziva Komisiju da bez daljnjeg odgađanja osmisli strategiju Unije za netoksični okoliš, kako je navedeno u Sedmom programu djelovanja za okoliš;

⁽¹⁴⁾ SL L 312, 22.11.2008., str. 3.

Četvrtak 13. rujna 2018.

6. poziva Komisiju i države članice da uz blisku suradnju s Europskom agencijom za kemikalije pojačaju svoje regulatorne aktivnosti radi poticanja zamjene tvari vrlo visokog rizika te da ograniče tvari koje u okviru Uredbe REACH i sektorskog zakonodavstva ili zakonodavstva o proizvodima predstavljaju neprihvatljiv rizik za ljudsko zdravlje ili okoliš, a da bi se reciklirani otpad mogao upotrebljavati kao glavni i pouzdan izvor sirovina u Uniji;
7. ističe da je potrebno uključiti sve dionike i pronaći rješenja na lokalnoj, nacionalnoj i europskoj razini kako bi se zabrinjavajuće kemikalije u tokovima recikliranja otkrile i uklonile;
8. poziva poduzeća da u potpunosti prihvate holistički pristup progresivnog upravljanja kemikalijama usmjeren prema budućnosti i iskoriste priliku da zamijene toksične tvari u proizvodima i lancima opskrbe, čime će se ubrzati i otvoriti put tržišnim inovacijama;
9. naglašava da provedba zakonodavstva o kemikalijama, proizvodima i otpadu može predstavljati izazov za mala i srednja poduzeća; ističe da bi njihov specifičan položaj trebalo uzeti u obzir pri donošenju mjera, ne ugrožavajući pritom razinu zaštite okoliša i zdravlja ljudi; ukazuje na potrebu za jasnim i lako dostupnim informacijama kako bi se zajamčilo da mala i srednja poduzeća imaju potrebne preduvjete za potpunu usklađenost s cjelokupnim zakonodavstvom u tom području;
10. smatra da je nužno pojasniti međusobne povezanosti kako bi se izbjegao rizik od preklapanja zakonodavstava i kako bi se osigurali dosljednost i iskorištavanje mogućih sinergija;
11. ističe da je iznimno važno da se poboljša transparentnost kada je riječ o prisutnosti zabrinjavajućih tvari u proizvodima široke potrošnje kako bi javnost mogla imati povjerenje u sigurnost sekundarnih sirovina; ističe da bi se poboljšanom transparentnošću dodatno ojačali poticaji za postupno ukidanje uporabe zabrinjavajućih tvari;

Nedostatne informacije o zabrinjavajućim tvarima u proizvodima i otpadu

12. smatra da su zabrinjavajuće tvari one koje ispunjavaju kriterije utvrđene člankom 57. Uredbe REACH kao posebno zabrinjavajuće tvari, zatim tvari koje su zabranjene Stockholmskom konvencijom (postojane organske onečišćujuće tvari), određene tvari ograničene u proizvodima navedenima u Prilogu XVII. Uredbi REACH i određene tvari uređene sektorskim zakonodavstvom i/ili zakonodavstvom o proizvodima;
13. ponovno poziva Komisiju da ispuni svoju obvezu zaštite zdravlja građana i okoliša od kemikalija koje djeluju kao endokrini disruptori; očekuje od Komisije da bez daljnjeg odgađanja predstavi strategiju za endokrine disruptore radi smanjenja izloženosti građana EU-a endokrinim disruptorima, povrh pesticida i biocida;
14. naglašava da treba što prije pratiti sve zabrinjavajuće tvari i da informacije o tim tvarima, što podrazumijeva i njihov sastav i koncentraciju, trebaju biti u potpunosti dostupne svima uključenima u opskrbni lanac, poduzećima za recikliranje i javnosti, pri čemu u obzir treba uzeti postojeće sustave i razmotriti mogućnost sektorskih rješenja za praćenje; kao prvi korak u tom pogledu pozdravlja nove odredbe u članku 9. Direktive (EU) 2018/851 o otpadu;
15. u tom kontekstu poziva države članice i Komisiju da u suradnji s Europskom agencijom za kemikalije pojačaju napore kojima će se osigurati da do 2020. sve relevantne posebno zabrinjavajuće tvari, uključujući tvari koje ispunjavaju kriterij jednake razine zabrinutosti kao što su endokrini disruptori i tvari koje izazivaju preosjetljivost, budu na popisu predloženih tvari u Uredbi REACH, kako je utvrđeno u Sedmom programu djelovanja za okoliš;

Četvrtak 13. rujna 2018.

16. smatra da bi, u skladu s postojećim uvjetima za uvoz utvrđenima Uredbom REACH, sustavom za praćenje trebali biti obuhvaćeni svi proizvodi koji se uvoze u Uniju, a koji mogu sadržavati zabrinjavajuće tvari; navodi, nadalje, da je važno riješiti pitanje neregistriranih tvari u uvezenim proizvodima; ističe da je potrebna bolja suradnja u vezi s uvezenim proizvodima na međunarodnoj razini, s akterima kao što su Program Ujedinjenih naroda za okoliš (UNEP), treće zemlje koje se suočavaju sa sličnim problemima s uvezenim proizvodima i zemlje izvoznice;

17. naglašava da, u skladu sa zaključcima drugog preispitivanja Uredbe REACH koje je provela Komisija, treba poboljšati kvalitetu podataka o opasnostima od kemikalija te njihovoj uporabi i izloženosti u registracijskim dosjeima predviđenima Uredbom REACH;

18. smatra da Europska agencija za kemikalije, u skladu s člankom 20. stavkom 2. Uredbe REACH (provjera potpunosti registracije), ne bi smjela dopustiti stavljanje na tržište kemikalija koje imaju nepotpun ili nedostatan registracijski dosje te bi se trebala pobrinuti za to da se potrebne informacije pribave u najkraćem mogućem roku; podsjeća da je veoma važno da su informacije iz registracijskih dosjea točne, dostatne, pouzdane, relevantne i vjerodostojne; poziva Europsku agenciju za kemikalije da pojača napore u kontekstu članka 41. Uredbe REACH (provjera registracija s obzirom na ispunjavanje zahtjeva) kako bi se stalo na kraj nesukladnim dosjeima te kako bi se zajamčilo da se na tržište ne stavljaju kemikalije bez odgovarajućih registracijskih dosjea; poziva podnositelje registracije i države članice na ispunjavanje njihovih obveza i na to da se pobrinu da svi registracijski dosjei predviđeni Uredbom REACH budu u skladu sa zahtjevima i ažurirani;

Rješavanje pitanja prisutnosti zabrinjavajućih tvari u recikliranim materijalima

19. naglašava da Unija mora osigurati jednaku razinu zaštite ljudskog zdravlja i okoliša, bez obzira na to jesu li proizvodi napravljeni od primarnih ili oporabljanih materijala;

20. ponovno ističe da u skladu s hijerarhijom otpada prevencija ima prednost pred recikliranjem i da se stoga recikliranje ne smije koristiti kao opravdanje za nastavak upotrebe opasnih tvari koje su se nekad koristile;

21. smatra da bi primarne i sekundarne sirovine u načelu trebale podlijegati istim pravilima; međutim, ističe da nije uvijek moguće zajamčiti da su materijali dobiveni iz recikliranih proizvoda potpuno jednaki primarnim sirovinama;

22. ističe da pravilima Unije treba zajamčiti da recikliranje materijala ne dovodi do nastavka korištenja opasnih tvari; sa zabrinutošću primjećuje da je zakonodavstvo kojim se sprečava prisustvo kemikalija u proizvodima, uključujući uvezene proizvode, raspršeno i da nije ni sustavno ni dosljedno te se primjenjuje samo na vrlo mali broj tvari, proizvoda i uporaba, često s brojnim izuzecima; izražava žaljenje zbog nedostatka napretka u razvoju strategije Unije za netoksični okoliš čiji je cilj, među ostalim, smanjenje izloženosti zabrinjavajućim tvarima u proizvodima;

23. naglašava da bi mogućnost recikliranja materijala koji sadrže zabrinjavajuće tvari trebalo uzeti u obzir samo u slučaju da ne postoje zamjenski materijali bez zabrinjavajućih tvari; smatra da bi se svako takvo recikliranje trebalo odvijati u zatvorenim ili kontroliranim petljama, ne ugrožavajući pritom okoliš ili zdravlje ljudi, što podrazumijeva i zdravlje radnika;

24. nada se da će inovativne prakse recikliranja omogućiti dekontaminaciju otpada koji sadrži zabrinjavajuće tvari;

25. smatra da problem proizvoda koji sadrže tvari koje su se nekad koristile treba riješiti s pomoću učinkovitog sustava za registraciju, praćenje i odlaganje;

Četvrtak 13. rujna 2018.

26. smatra da bi se, s obzirom na to da se više od 80 % utjecaja proizvoda na okoliš utvrđuje u fazi dizajna, Direktiva o ekološkom dizajnu i drugo zakonodavstvo o pojedinim proizvodima trebali primjenjivati uz Uredbu REACH kako bi se uveli uvjeti za zamjenu zabrinjavajućih tvari; naglašava da bi se uporaba toksičnih ili zabrinjavajućih tvari, poput postojanih organskih onečišćujućih tvari i endokrinih disruptora, trebala posebno razmotriti u okviru proširenih kriterija o ekološkom dizajnu, ne dovodeći pritom u pitanje ostale usklađene pravne zahtjeve utvrđene na razini Unije koji se odnose na te tvari;

27. naglašava da je ključno osigurati jednake uvjete za proizvode koji su proizvedeni u EU-u i uvezene proizvode; smatra da proizvodi koji su proizvedeni u EU-u ni u kojem slučaju ne smiju biti u nepovoljnijem položaju; stoga traži od Komisije da se pobrine za pravovremenu upotrebu ograničenja iz Uredbe REACH-a i ostalog zakonodavstva o proizvodima kako bi proizvodi proizvedeni u EU-u i uvezeni proizvodi podlijegali istim pravilima; posebno naglašava da bi postupno ukidanje ili zamjenu posebno zabrinjavajućih tvari koji proizlaze iz sustava autorizacije u okviru Uredbe REACH trebala pratiti ograničenja koja će se istovremeno primjenjivati; poziva nadležna tijela u državama članicama da povećaju kontrole uvezenih materijala kako bi se zajamčila usklađenost s Uredbom REACH i zakonodavstvom o proizvodima;

28. ističe da treba poboljšati primjenu zakonodavstva o kemikalijama i kemijskim proizvodima na granicama EU-a;

29. smatra da bi, kako bi se riješilo pitanje prisutnosti zabrinjavajućih tvari u recikliranim materijalima, bilo dobro uvesti putovnicu za proizvode u kojoj bi se jasno navelo koji su materijali i tvari korišteni u proizvodima;

Nejasnoće o načinu na koji materijali mogu prestati biti otpad

30. ističe da su potrebna jasna pravila EU-a kojima će se utvrditi uvjeti koje je potrebno ispuniti kako bi materijali prestali biti otpad te usklađeni kriteriji za prestanak statusa otpada; smatra da ta jasna pravila EU-a moraju biti sastavljena tako da ih mogu provoditi i mala i srednja poduzeća;

31. smatra da bi na razini EU-a trebalo poduzeti mjere kako bi se u državama članicama postigla veća usklađenost u tumačenju i primjeni odredaba za prestanak statusa otpada utvrđenih Okvirnom direktivom o otpadu i na taj način olakšala uporaba oporabljanih materijala u EU-u;

32. poziva države članice i Komisiju na punu suradnju u pogledu kriterija za prestanak statusa otpada;

Poteškoće u primjeni metodologija EU-a o razvrstavanju otpada i učinci na recikliranje materijala (sekundarne sirovine)

33. smatra da bi pravila za razvrstavanje otpada kao opasnog ili neopasnog trebala biti usklađena s pravilima za razvrstavanje tvari i smjesa iz Uredbe o razvrstavanju, označavanju i pakiranju, uzimajući pritom u obzir posebnosti otpada i načine na koji se s njime postupa, te pozdravlja, nadalje, nove tehničke smjernice za klasifikaciju otpada; naglašava potrebu za daljnjim razvojem klasifikacijskog okvira za otpad i kemikalije kako bi se obuhvatile posebno zabrinjavajuće krajnje točke opasnosti kao što su visoka postojanost, endokrinih disruptora, bioakumulacija ili neurotoksičnost;

34. poziva Komisiju da pojasni ispravno tumačenje Uredbe o razvrstavanju, označavanju i pakiranju u pogledu razvrstavanja tokova otpada kako bi se spriječilo pogrešno razvrstavanje otpada koji sadrži zabrinjavajuće tvari;

Četvrtak 13. rujna 2018.

35. naglašava da je neadekvatna provedba zakonodavstva EU-a o otpadu neprihvatljiva i da se to pitanje mora riješiti po prioritarnom postupku, koristeći se, između ostalog, izvješćima zemalja u okviru Pregleda aktivnosti u području okoliša, kako bi se uvela dosljednija pravila za razvrstavanje kemikalija i otpada;

36. poziva Komisiju da bez odgađanja revidira Europski popis otpada;

o

o o

37. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju prosljedi Vijeću i Komisiji.
